

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A református egyházmegye közgyűlése.

A kecskeméti református egyházmegye ma kezdte meg Szabadkán az idei rendes közgyűlését.

A közgyűlésre megjelentek:

Tanácsbírák: H. Kiss Kálmán, Takács József, Benedek László, Kovács János, Mészáros János, Fejes Dániel és Simon Ferencz világiak; Irsay József, Fáy József, Ádám László, Somogyi József és dr. Szeless József egyháziak.

Egyházmegyei tisztviselők: Csekey István e. főjegyző, Benedek Antal e. aljegyző, dr. Hajdu Béla v. aljegyző, Somogyi József ügyész, dr. Szeless József számvevőszéki elnök, Fejes Dániel e. m. pénztáros és Simon Ferencz tanügyi előadó.

Az egyházak képviselőiben: *Abony:* Kiss Zsigmond lelkész; *Cegléd:* Takács József l., B. Molnár Sámuel főgondnok; *Goniba:* Benedek Antal l., G. Kiss János gondnok; *Izsák:* Kovács János l.; *Jászberény:* Simon Ferencz l.; *Jászkarajenő:* Székér Sándor l.; *Jáskisér:* Fejes Dániel l., Rónay Ferencz; *Kecskemét:* Mészáros János l., Györfly Balázs főgondnok; *Lajosmizse:* Szücs Kálmán; *Nagykőrös:* Beretvás János főgondnok, Sántha Béla presbiter; *Ókéske:* Szabó Elek l.; *Páud:* Benedek László l.; *Szabadka:* Barys László l., Nánay Mihály gondnok; *Szentmártonkúta:* Patonay Dezső l.; *Szolnok:* Csekey István l., Bagossy Károly főgondnok; *Tápiószéle:* Balogh Gyula l.; *Tiszavárkony:* Sikó Ernő l., Markbreit Sándor főgondnok; *Tiszavecsény:* Ádám Kálmán esperes; *Tószeg:* Bálint Károly l.; *Soltvadkert:* Kiss Adolf l., Szilassy Elek főgondnok. *Törtel:* Tóth Sándor főgondnok; *Zenta:* Tóth Lajos gondnok; *Tázlár:* Vargha László l.

Tanító testület képviselői: Losoncy László és Nagy Sándor.

Reggel 8 órakor istentisztelet volt, amely után a küldöttek a főgymnasium dísztermébe vonultak a közgyűlésre.

A város képviselőiben a közgyűlés megnyitására megjelentek: *Schmausz* Endre főispán, *Biró* Károly polgármester, *Bóbits* József dr. kultúrta-nácsos.

Az ülés megnyitása.

Ádám Kálmán esperes buzgó ima után megnyitja a közgyűlést. Mivel a világi elnök, *Antos* János betegsége miatt nem jelenhetett meg *Fay* József elnököl helyette, mint legidősebb tanácsbíró. Egyházi elnök *Ádám* Kálmán.

A képviselők megbízóleveleinek átvétele után az elmaradtak igazolását olvassák, majd *Ádám* Kálmán egyházi elnök üdvözölte *Schmausz* Endre főispánt és *Biró* Károly polgármestert, valamint a képviselőket és megjelenésükért köszönetet mond. Ezután *Csekey* olvassa *Antos* János következő lemondó levelét.

Nagytitiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Minden kezdetnek van vége!

Harminchat évig valék — Isten kegyelméből és szeretett Egyházmegyém osztatlan jóvoltából annak gondnoka — s midőn a munka napról-napra fogyatékosabb: fájó szívvel bár — elérkezettnek látom az időt, hogy ezen díszes állásomról lemondjak. Életem legkedvesebb napjai közé számítom azon időt, melyet Egyházmegyém szolgálatában töltöttem.

Fogadják soha el nem muló hálás köszönetemet azon jószágukért, bizalmukért, melyel irántam harminchat éven keresztül viseltettek.

És most kérem, fogadják el tőlem emlékül az egyházmegyei özvegy- és árvagyámpénztár részére ezt a 780 koronát melylyel már régebbi alapítványomat 2000 koronára kiegészítem.

És midőn most kedves körükből távozom, kérem, hallgassák meg utolsó kérésemet egyházi és világi előjáróink!

Minden egyházi és világi hiveink soha sem egymás fölébe törekedve, hanem egymás mellett, egymással karöltve építsék az Urnak házát, legyenek türelemmel és szeretettel más vallásfelekezettek iránt; hiszen — hitünk szerint — Istennek egyforma gyermekei vagyunk; ne feledjék soha vallásunk legfőbb alapelvét: »szeresd felebarátod, mint magadat.«

Legyenek krisztusi türelemmel ellenségeik iránt is ne feledjék, hogy van rovar, mely méreggel táplálkozik, méregből él míg egy másik rovar ugyanazon plántából üdítő mézet szív. Vannak emberek kik csak gyűlölni — de szeretni nem tudnak másoknak csak ártanak de soha nem használnak.

Miért van ez így? Ki tudja megmondani miért engedi a jó Isten ezeket megtörténni?

Ne bíráljuk; nyugodjunk meg az ő szent akaratján, legyünk türelemmel ellenségeink iránt is.

Mennél nehezebb e kötelesség teljesítése, annál nagyobb a belőle származó léleknyugalom.

Egyházi ügyekbe politikát soha ne vegyítsenek, különösen lelkészeink politikai kortes célokra ne engedjék magukat elcsábítani, jutalom ezen a téren a kifacsart citrom. Kövessék

egyéni meggyőződésüket de lelkészi tekintélyük szigorú megóvása mellett, a kellő határ megőrzésével, mert ellenkezőleg foszladozni kezd a zománc — tekintélyük lassan-lassan sülyed, miglen egészen alászáll megsemmisül hatásuk hiveikre. Pedig van-e dicsőbb, magasztosabb feladat a világon, mint a szerencsétleneknek vigasztalása — hiveikkel az ima szárnyain égbe emelkedve a kétségbeesett lelkeknek megnyugtatása.

A gondviselés különös kegyelméből hosszú életemen keresztül mindig a haladás szabadelviség elvét vallottam, követtem, mert tudtam, ki az idővel nem halad, elsodortatik, de aggodalommal tekintek a jövőbe, ha látom, hogy hivatottak és nem hivatottak — bár egészen jó szándékból — nem tekintve a sürgősséget — tulbuzgóságból alkalmatlan időben egyházi téren folytonosan újítani törekednek; megváltoztatni óhajtanak oly régi intézményeket, szabályokat, melyek mellett egyházaink erkölcsileg vagyoni tekiütben szépen gyarapodtak, vallásosság, hitbuzgóság, áldozatkészség folytonosan növekedett s melyek mellett elődeink boldogok, nyugodtak voltak — s ez újítások indoklásánál oly magyarázatokat használnak, melyek a népben — kivált a fiatal nemzedékben mostan divatos közönbösséget nevezünk maga nevén vallástalanságot idéznek föl, a hitet gyengítik.

Nézzük csak a protestáns Angliát s a protestáns Németországot, a vallásosságot itt a többek között a régi jó intézmények időszerű fejlesztését, nem gyakori változtatásoknak, felforgatásoknak lehet tulajdonítani. Mily magas fokon áll itt a hitbuzgóság és növekedik folytonosan, midőn nálunk — fájdalom! — évről-évre ez csökkenőben van.

Vannak tervek, melyek elméletileg szépen kigondolva, hangzatos szavakkal támogatva, csábítólag hatnak a kedélyekre, tömegeket ragadnak el magukkal, de az ahhoz kötött remények nem valósulnak meg, káros következményeik nem építenek — rombolnak.

A Hit ne nyulj hozzám, avatatlan kézzel érinteni bűn!

Éljünk úgy, hogy midőn elhunyt kedveseinkkel találkozunk, nyugodt lélekkel elmondhassuk: mig éltünk, tehetségünkhöz képest építettük az Urnak házát.

És most midőn Egyházmegyémtől, tisztelve, szeretett kedves lelkészeimtől, mint édes apa gyermekeitől, itt e földön örökre elváltak s az öröklétben való találkozás reményében végbucsat mondom: legyenek

meggyőződve, hogy a mig élek, vagyok és maradok a nagytisztelű Egyházmegyei Közgyűlésnek

igaz hive
Antos János.

Ezután *Mészáros* János kecskeméti lelkész indítványára, aki *Antos* János érdemeit mély szavakkal méltatja, a lemondó levelet tudomásul véve, Antost ismét megválasztják gondnoknak.

Ezután távoztak a közgyűlés tagjainak lelkes éljenzése közben: *Schmausz* Endre főispán, *Biró* Károly polgármester és *Bóbits* József kultúrta-nácsos.

A választások.

Ezután az egyházmegyei tisztviselők választására beküldött szavazatokat olvassák egybe. Okécske kivételével minden egyház szavazott.

Megválasztottak: tanácsbírákká: *Fejes* Dániel 44 és *Simon* Ferencz 38 szavazattal. *Benedek* Antal egyházi aljegyzővé 38 szavazattal és dr. *Hajdu* Béla világi jegyzővé.

Az esperes felhívja őket az eskü letetésére. Az esküt leteszik a megválasztottak, mire az elnök üdvözli őket.

Esperesi jelentés.

Mivel az esperes a jelentést ki nyomatta és minden egyháznak megküldötte, a jelentés felolvasottnak tekintetik.

Minthogy a jelentésből *Szász* Károly és *Szinkó* lemondása kimaradt, ezeknek lemondását a közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul. Baksayt megválasztása alkalmából üdvözlik.

A megboldogult *Péter* Dénes emléket többek hozzászólása után jegyzőkönyvileg örökítik meg. Végül, az esperesi jelentés kapcsán, az ujonnan megválasztott tanítókat erősítik meg.

Ezután a pénztáros jelentése következett.

A zsinati képviselők.

A zsinati képviselőkre való szavazatok felbontottak. A szavazatok értelmében a következők választottak zsinati képviselőkké. Világi képviselővé *Antos* János 48; egyházi képviselővé *Ádám* Kálmán 49 szavazattal választottak meg. Pótképviselővé világi részről *Kurap* Ferenc választott meg. Egyházi részről *Mészáros* János és *Takács* József között új szavazást rendeltek el.

Ezzel a délelőtti közgyűlés véget is ért.

A lakoma.

Délután egy órakor a megjelent képviselők tisztelére lakoma volt a Bárány szálloda éttermében A

Iskola könyvek

író és rajzszerekben legolcsóbb bevásárlási forrás

Vig Zsigm. Sándor Szabadkán Főtér

Minden bevásárló igen csinos ajándékot kap.

Millnovich-féle ház, Roth Ármán mellett.

képviselőkn, s a szabadkai egyház tagjain kívül megjelentek a lakomán *Schmausz* Endre főispán, *Biró* Károly dr. polgármester, *Bóbits* József dr. kultúr tanácsos, *Korossy* Emil ág. ev. lelkész.

Az első felköszöntőt *Ádám* Kálmán esperes mondta. Megköszöni a szives vendéglátást, melyet Szabadkán mindig tapasztalt úgy a hatóság, mint a társadalom részéről. És most, hogy Szabadkán először tartják a közgyűlést, kéri *Schmausz* Endre főispánt és *Biró* Károly polgármestert, hogy fogadják őszinte üdvözlőket és köszönetüket és hogy tartsák meg őket jó emlékezetükben.

Schmausz Endre főispán mondott ezután felköszöntőt. Igaza volt az esperesnek, mikor kijelentette, hogy őket mindig mellettük találta. Biztosítja a megjelenteket, hogy jó szívet ragadta meg most is az alkalmat a megjelenésre, mert nemes cél vezette őket ide. E nemes cél átértett becsé készítette a hatóságot is a megjelenésre ezen alkalomból, mikor először tartják Szabadkán közgyűlést. De a város is megtisztelve érzi magát és örül, mikor ennyi intelligenciát, ennyi hazaszeretetet üdvözölhet. Ez az öröm bizonyítéka, hogy egészséges viszonyok között élünk, mert egyenlő tiszteletben tartunk mindenkit, így kis református egyházunkat is, amelyet szintén magunkénak vallunk és amelyet annál szívesebben támogatunk, mert kicsiny és ezért a támogatást várhatja. Élteni az egyházmegye képviselőit és a világi gondnokot, aki meg nem jelenhetett.

Biró Károly polgármester szives köszönetét fejezi ki a helybeli egyház képviselőinek, akik őt erre az összejövetelre meghívták. Készséggel, szívesen engedett a meghívásnak, mert alkalma nyílt, hogy a város nevében a kecskeméti egyházmegye képviselőit üdvözölhesse. Isten hozta őket. Az esperes már a megnyitó beszédében kiemelte, hogy az egyházmegye megtisztelte megjelenésével a szabadkai református egyházat. E megjelenést ő maga és a város nevében is megtiszteltetésnek veszi. Jól esett neki az esperes azon kijelentése, hogy tudja, miszerint a református hívek itt a vallás szeretetében részesülnek. Ez neki is meggyőződése. Mert ha vannak is különbségek a vallások között, de mindegyiknek alapja a testvéri szeretet, amely előtt mindenki meghajol. De ezenkívül jól esik üdvözölni őket azon lángoló hazaszeretetről is, amely lelkeiket eltölti. Szabadka vendégeire üríti poharát.

Nánay Mihály gondnok az egyházak képviselőit üdvözli.

Mészáros János, kecskeméti lelkész az új tanácsbírákra és jegyzőkre emeli poharát.

Simon Ferencz jászberényi lelkész a régi tisztikartól bucsúzik és az egyháztanácsokra emeli poharát.

A délutáni közgyűlés.

Iskolaügyi jelentés az iskolák állapotát kielégítőnek találta. Az előadó lemond állásáról s *Patonay* Dezsőt választják meg helyette. A gyűlés jegyzőkönyvi köszönetét fejezi ki az előadó buzgó munkásságáért. Utána a Missioi bizottság jelentését olvasták fel.

Ancona hadikikötő.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 24.

Éppen most, mikor az ujságok riasztó híreket közölnek a Dél Tírol határánál gyakorlatozó osztrák-magyar csapatok állítólagos bevonulásáról olasz területre, másrésről pedig az adriai olasz flotta éjjeli titkos gyakorlatáról a pólai kikötőnk mellett, nagy feltűnést fog kelteni az a hír, hogy az olasz hadügyminiszter a tengerészeti miniszterrel egyetértve elhatározták, hogy a Polával csaknem szemben az olasz parton levő Ancona várost erősségekkel megerősítik és kikötőjét hadihajók részére szolgáló hadikikötővé fejlesztik.

Ancona régebben szintén hadikikötő volt, de lassanként teljesen elvesztette hadi jellegét. Most azonban Ancona körül, a port-arturi vármintájára, a legmodernebb erősségek egész sorát fogják építeni s a várost domináló régi citadellát is újra megerősítik.

Ha az erősségek felépültek Ancona lesz az adriai tengeri olasz hadiflotta legfontosabb szénfelvevő állomása. A kikötő bejárata mellett is állítanak majd fel parti ütegeket, a kikötőt pedig hadihajók javítására is alkalmas műhelyekkel is felszerelik.

BAJAI HIREK.

— Saját tudósítónktól. —

Baja, augusztus 24.

— **A polgármester Budapestén**
Dr. Hegedűs Aladár bajai polgármester kedden reggel többrendbeli hivatalos ügyben a fővárosba utazott, honnan pénteken reggel ér haza és azonnal elfoglalja hivatalát.

— **A bajai iparostanociziskola új igazgatója.** Erős küzdelem volt kilátásban a héten végbemenő bajai iparostanociziskolai állás betöltése alkalmából *Vágó* Rezső bajai városi elemi iskolai tanító és *Német* Imre ugyanottani polgáriiskolai tanár között. A többség szemelláthatólag *Vágó* Rezső mellett foglalván állást, *Német* tanár visszavonta pályázati kérvényét s így az iparostanociziskola új igazgatójává egyhangulag *Vágó* Rezsőt fogják megválasztani.

— **Hivatalos órák a városházán.** A városházán a nyári szünet, melynek tartama alatt csak 8—1-ig tartottak hivatalos órákat, szeptember 1-sején véget és szeptember 1-sejétől kezdve ismét helyreáll a régi rend és az összes hivatalokban megint d. e. 8—12-ig és délután 3—5-ig tartanak majd a hivatalos órák.

— **A bajai r. k. polgári leányiskola első éve.** Boldog emlékü *Császka* György érsek a közvetlen halála előtti hónapokban 40,000 korona adománnyal restauráltatta a Miasszonyunkról nevezett iskolánékné bajai zárdáját és az ezek vezetése alatt álló felsőbb népiskolát polgári leányiskolává alakította át. A bajai jobb katolikus családok körében a főpástoroknak ez a bőkezű ténye valóságos lelkesedést keltett és a szeptember 1-sején megnyitott teljes négyosztályú polgári leányiskolába már most tömeges a jelentkezés.

A pozsonyi Toldy kör matinéje.

— Saját tudósítónktól. —

Modor, aug. 23.

A pozsonyi „*Toldy kör*” igen szépen sikerült *Matinét* rendezett a Modori gyönyörű Harmonia völgyben. A kirándulókat vagy százan, kik felerészben a pozsonyi szép asszonyok és lányokból kerültek ki, *Boruta* Modori polgármester üdvözölte. Kimagasló pontja volt az ünnepélynek *Dr. Thaly Kálmán*, kit leszaltakor szünni nem akaró éljenzéssel fogadtak; három polgármestertől (pozsonyi, bazini és modori) kísérvé érkezett meg a nagy kuruc a Harmoniába, a hol már százakra szaporodott az ünneplő közönség, kiknek soraiban állott az önk *Bottlyán* *Generális* szerzője is, kit *Thaly Kálmán* meleg kézzel és nagy negyedórai beszélgetéssel tüntetett ki.

A matiné, mely 10 számból állott, *Thaly Kálmán* emelkedett a történelmi reminiscenciákban gazdag beszéddel nyitotta meg. Utána *Dr. Prém* József olvasott fel, a többi számot felolvasás, szavalat és zene töltötték ki.

A banketten vagy százötvenen vettek részt. A felköszöntőket megkezdte *Boruta* modori polgármester, ki a *Toldy* kört s annak elnökét *Dr. Thaly Kálmán* tette; az ősz *Kuruc* pedig a három polgármesterre üríté poharát, érdekes volt és derült hangulatot idézett elő *Szeibenburger Károly* troanicas felköszöntője ki, halljuk a *bácskai embert* felszólításra emelkedett föl s három poharat megtöltve az első *Dr. Thaly Kálmán*ra, a másodikat a pozsonyi sajtó képviselőire, a harmadikat *Modor* város közönségére üríté. A troanica itt eddig ismeretlen volt, de azt hiszem majd uzoválni fogják. Beszéltek még *Dr. Prém* József a három polgármester, *Bakos* tanár stb.

Ezt követte a táncmulatság mely késő órákig tartott, de nem reggelig mert a pozsonyiak és vidékbeliek az éjjeli vonattal elutaztak.

UJVIDÉKI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Ujvidék augusztus 24.

— **A szerb tanítók tiltakozása.** Megirtuk tegnapelőtt, hogy a szerb tanítók Zágráb felhívására tiltakozni akarnak az új népiskolai törvénytervezet ellen. Azt hittük, hogy a szerb tanítók mégis csak meggondolják majd magukat és nem fognak mozgolódni. Sajnos csalódtunk, mert a tanítók nem riadnak vissza és amint értesülünk csütörtökön Óverbáson tiltakozó gyűlést tartanak. *Nálunk remélik, hogy e tiltakozáshoz a tanfelügyelőnek is lesz egy kis észrevétele.*

— **Az Isten áldás.** A mi vidékünkre is megérkezett az eső alakjában. Óriási vihar után az ég csatornáit megeredtek. Felüdült minden. Földműveseink megkezdhetik az őszi munkát, mert ma is egész nap esik az eső. A kedélyhangulat derült lett. Megváltozott minden.

— **Tűz és a katonaság.** Tűz ütött ki tegnap *Schlanger* József kárpitos műhelyében. A gyorsan ott termelt tüzoltóság és főleg a katonaság csodálatos módon megmentette a műhelyt környező deszkaalkotmányokat. Az épület tetőzete leégett ugyan, de a még 5 lépésnyi távol-

ságban lévő lakóház is teljesen épen megmaradt. *Csebulár*, *Schwarzleitner* főhadnagyok bámulatos taktikával vezényelték a legénységet, akik rövid néhány perc alatt a dühöngő lángoknak »haltot» vezényeltek. Kitüntek még: *Szanander* kapitány, *Glückselig* hadnagy. Emberfeletti munkát végzett *Zsurek* hadnagy és *Dürbeck* őrmester, kinek a bajusza és a szakála leégett. Az isteni gondviselés megmentett bennünket egy nagy katasztrófától, mert ha nem végez a derék 6-os katonaság oly gyorsan a tüzzel, akkor a szélvihar, mely épen a tűz eloltása után támadt, az egész III. negyedet elhamvasztotta volna.

Fimpl-Erdőssy-féle bűnügy.

Ma tárgyalják Szegeden azt a híres váltóhamisítási pört, melyben *Erdőssy* Hermann és *Fimpl* István szerepeltek vádlottakként.

A szabadkai törvényszéknél a tárgyalás napokat vett igénybe. A több napi tárgyalásnak az lett az eredménye, hogy *Erdőssy* család és okirathamisításért másfél évi börtönre, *Fimpl* Istvánt pedig a csalásban való bűnrészességért 6 havi börtönre ítélték.

A védők felebbezték. A királyi tábla ma egész nap tárgyalta az ügyet. A vádlottak védője *Balassa* Ármin dr. volt. Az ítéletet este félhatkor hirdették ki.

Erdősit okirathamisítás és csalásért egy évi börtönre, Fimpl Istvánt, mint bűnrészét a csalásban hat havi börtönre ítélté.

HIREK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 6-ig. Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Szeptember 3. A szabadkai magyar asztaltársaság szüreti mulatsága a városligetben.
Szeptember 3. A máv. szolgaszemélyzet bálja a Polgári szálloda kerthelyiségében.
Szeptember 10. A m. á. v. altiszti kör Erzsébet gyászünnepélye.

— **A szabadkai dalárda dicsősége.** A szabadkai dalárda tagjait Lugoson kitüntető fogadtatásban részesítették. Távozásuk alkalmából a kivitt sikerért arany rojttal szegélyezett kék-fehér szallagot adtak elismerésük jeléül a karmesternek. A szallagon a következő felirat olvasható: „Ötvenéves fenállása és zászlószentelése emlékéül — A lugosi magyar dal- és zeneegyesület 1904. aug. 20. és 21. Dalárdánk kétszer énekelt: a főhangversenyen kurucnótákat, a bankett után a köszöntőt.

— **Esküvő.** *Ruffy* Pál, miniszteri osztálytanácsos, ma esküdtött örök hűséget, a palicsi kápolnában, *Szép* Blanka urnőnek. Az esketést *Majórossy* János püspök végezte. Tanúk voltak: *Boncza* Miklós dr., országgyűlési képviselő és *Visi* Károly dr. óbecsei kir. közjegyző.

— **Városi árlejtések.** Hat árlejtést tartottak ma a gazdasági ügyosztályban, melyek kitűnő eredményre végződtek. A palicsi nagyvendéglőért *Barna* Gyula 1050 koronát, (tavaly 1000), a palicsi kisvendéglőért *Vojnits* Máténé 2410 koronát (tavaly 1810), a palicsi péksütemény elárulási jogáért *Jandek* Eerenc 515 korgnát (tavaly 100), sándori nagyvendéglőért *Ognyanov* György 1680 koronát (tavaly 900), a zombori-uti

vámháért Zveanov Deszpot 635 koronát (tavaly 660). a palicsi bazárért Mencil Mihály 600 kor. (tavaly 560).

— **A tűzériaktanya.** Vagy két héttel ezelőtt elterjedt az a hír, hogy Szabadka nem kapja meg a tűzértséget. Mi akkor a legbiztosabb forrásból megírtuk, hogy a tűzértségek Szabadkára leendő helyezése befejezett tény, s hogy az erre vonatkozó leirat néhány nap múlva Szabadkára érkezik. A lapok, melyek nem akarták elhinni, hogy lesz tűzértségek, mai számaikban ezen két hét előtti hírünket megerősítik.

— **A zentai Tiszahíd ügyében** a város polgármestere és mérnöke a napokban Budapesten jártak. A kereskedelmiügyi minisztérium hidépítési szakosztályában megtekintették az immár teljesen kész tervezetet. A tervek és feltételek csak a miniszteri aláírást várják, a mi szintén mielőbb meg fog történni. Mindamellett — mint érfesülünk — az építéshez csak október végén, vagy november elején kezdenek.

— **Az Ipartestületi dalárda** felkéri az énekedveleket, hogy minél számosabban iratkozzanak be működő tagnak. Sem felvételi, sem tagsági, sem pedig tandíj nem fizetendő. A jelentkezések kedden és pénteken este nyolc órakor fogadtatnak el az ipartestület helyiségében.

— **Gondnokság.** A szabadkai törvényszék Findrick Albertné elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Szerencsétlenség építés közben.** Göncöl Mihály tegnap estefelé a Sugár Manó féle házépítésnél leesett az állványról. Súlyos belső sérüléseket szenvedett. A mentők a kórházba szállították. Azt, hogy miképpen történt a szerencsétlenség még nem tudták megállapítani.

— **Iskola és óvoda építés.** A militicsi iskola és óvoda építésénél végzendő 18496 korona 11 fillérrel előirányzott építő munkáknak vállalatba adása végett Militics község-házánál f. évi augusztus 30. d. u. 2 órakor árlejtés lesz. A terveket és feltételeket a jegyzői hivatalban lehet megtekinteni. A 10%-nyi bánatpénz az árlejtés kezdete előtt az előjáróságnál teendő le.

— **A budapesti meteorológiai intézet jelentése** 1904. augusztus 24-én. Lényegesen hőváltozás és főkép keleten még eső várható.

Borzalmas gyilkosság.

Megírták a lapok, hogy Monostorszegen egy leégett szalmakazal hamujában egy összeégett emberi hullára akadtak. A megindított nyomozás borzalmas bünténynek jutott nyomára, melyről tudósítunk a következőket írja:

Vagy két hete, hogy Béregről elűnt Mikity Marin. A béregiek azt suttogták, hogy Mikity felesége szerelmi viszonyt folytatott Tomasev Marin sokac legénnyel, akivel meg is szökött. Mikity, aki csősz volt, ezt csak akkor tudta meg, mikor a szerelmes pár már ellillant.

Tarisznyát akasztott a nyakába, botot vett a kezébe s utánuk ment a szerelmeseknek.

Délután 4 - 5 óra tájban, a Bruck-féle szalmakazal közelében, találkozott a már akkor visszatérő Tomasevvel, aki állítólag azt kérdezte a feldűhött férjéről:

— Hát te hová indultál?

Ez a cinikus kérdés annyira felingerelte Mikityet, hogy botjával a vetélytársat megütötte. Az azonban revolvért rántott elő s lőtt. A golyó Mikity vállába furódott. A megsérült ember segítségért kiáltozva a kukoricásba szaladt. Tomasev utána. Még egyszer lőtt. Most a hasát találta. Erre Mikity orra bukott s rövid kislődés után meghalt.

Ezután a szalmakazalhoz vonszolta, aláásta a szalmakazalnak és azt meggyújtotta. Mikity holtteste fölismert-hetetlené égett.

A gyilkos 56 éves, a szerelmes asszony is tul van már az ötvenen.

Rablótámadás a vasuti kocsiban.

— **Express tudósítás.** —

Rendkívül titokzatos, és részleteiben még föl nem derített éjjeli vasuti támadásról adnak hírt Zágrábról. Az eset már szereplőinek előkelő társadalmi állásánál fogva is nagyon érdekes. Az állítólagos rablótámadás áldozata ugyanis az irgalmas rendű testvérek zágrábi konventjének priorja, utitársa pedig, aki a prior előadása szerint ki akarta rabolni — államvasuti mérnök.

Lengyel irgalmas rendű prior, aki Topusko fürdőben töltötte a nyarat, a minap kirándulást tett Glinára, ahonnan éjnek idején tért vissza a a fürdőhelyre. Egy első osztályu vasuti kocsi egyik szakaszában foglalt helyet, ahol egy utast talált, aki ugy látszott, hogy alszik. Közvetlenül Topusko állomás előtt — a vonat lokomotivja élesen füttyentett, mire a prior fölkel, hogy megnézzé, mi az oka a vonat füttyének. Előbb azonban az ablak függönyét félre kellett tolnia. Azt, a mi ezután történt a prior és utitársa kétféleképpen beszélik el.

A prior azt mondja, hogy abban a pillanatban, mikor kidugta fejét az ablakon, utitársának kezét érezte a zsebében.

Hirtelen megragadta a kezét, mire kétségbeesett viaskodás támadt a prior és utitársa között. Végre megállott a vonat az állomáson, mire a prior kiugrott a kocsiból hogy fölkeresse az állomásfőnököt. Ugyanekkor észrevette, hogy az ismeretlen szintén ki akar ugrani a kocsiból. Ujra megragadta tehát vélt támadóját s ismét hevesen küzdöttek egymással, míg végre megjelent az állomásfőnök és a vonat vezetője, akik az idegenben fölismerték, az államvasutak egyik mérnökét.

Az állomásfőnök jegyzőkönyvet vett fel az esetről, de a mérnököt nem tartóztatta le. A prior előadásával szemben a mérnök azt állítja, hogy esze ágában sem volt, hogy kirabolja a priort. Csak félreakarta huzni a függönyt, de a prior nyilván félreértette mozdulatát. Lengyel prior azonban egész határozottan megmarad vadjá mellett, hogy érezte amint utitársa a zsebébe nyult és látta,

hogy az állomáson menekülni igyekezett. Azonnal följelentést is tett a mérnök ellen.

A háború.

A háboru eseményeit most az orosz önkéntes flotta által elsüllyesztett két angol hajó ügye miatt támadt konfliktus szoritya háttérbe. Az angolok szokatlanul erős jegyzéket intéztek az orosz kormányhoz, amely semmit sem akar tudni az önkéntes flotta dolgairól.

A háborura vonatkozólag a következő táviratok érkeztek Budapestre:

London, aug. 24.

Csifuból megdöböntő hírek érkeznek a várórség állapotáról, amelyek közül legjellemzőbbek a helyórség roppant kimerültségére vonatkozók. A tűzértség állítólag már nem képes talpon állani, összerogynak a kimerültségtől s állandó készenléttől az ágyuk mellett. Innen van, hogy az orosz lövegek nem találnak s a Liaotesan hegyről való visszavonulás alkalmával az orosz ágyukat már sem használhatatlanná tenni, sem elvontatni nem tudták. Stössel minden bátoritása hiabavaló. A legénység már egészen elfásulva néz sorsa elé. Bizonyosra veszik, hogy a vár alig tarthatja magát pár napig még.

Tokió, aug. 24.

A Szebasztopol hadihajó kedden reggel elhagyta Port-Arturt és aknára jutott. A hajó erősen oldalt dült és vissza kellett vontatni a kikötőbe.

Sanghai, aug. 24.

(Reuter.) Az orosz hadihajók nem tettek eleget a taotaj rendeletének, hogy fegyverkezzenek le vagy pedig hagyják el a kikötőt. A konzuloknak tegnap tartott második ülése eredménytelen maradt. Az orosz konzul nem vett részt a gyűlésen. Az amerikai konzul kijelentette, hogy kormányja csak akkor szándékozik beleavatkozni, ha ezt az amerikai tulajdon védelme követeli. Az angol konzul nem határozta el magát, hogy eleget tegyen a taotaj ama kérelmének, hogy az orosz hajóknak tiltsa meg a javítási munkálatokat.

TÁVIRATOK.

Háromszázezer koronás alapítvány.

Budapest, aug. 24. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter tornyai Schossberger Lajosnak és tornyai Schossberger Rezsőnek, abból az alkalomból hogy a M. Nemzeti Múzeum állattári gyűjteményeinek gyarapítására, s illetőleg néprajzi kutatásokra 300,000 koronás alapítványt létesítettek, köszönetét és elismerését nyilvánította.

Franciaország és a Vatikán.

Budapest, aug. 24. Párisból jelentik: Mint a Figaronak Rómából jelentik, a kormány, hogy a vatikánt

meg ne sértse, elhatározta, hogy a közoktatásügyi miniszter nem fogja megnyitni a szabadgondolkozók kongresszusát.

Janicsáry a ravatalon.

Budapest, aug. 24. Janicsáry Sándornak, a volt országgyűlési képviselőnek holttestét még tegnap ravatalra helyezték az Entreprise emberéi. A ravatal, mely mellett az Entreprise házi tisztjei állanak diszorséget az elhunyt lakásán, a Retekutca 46. szám alatti gyásházban van felállítva. A holttest görögstíliu szarkofákban nyugszik, amely délszaki virágokkal és gyertyákkal van körülvéve. A gyásházba ma dél előtt igen sokan személyesen mentek el részvétüket kifejezni a gyászoló családnak s ugyancsak sokan táviratban és levélben fejezték ki részvétüket. A temetés holnap, csütörtökön délután négy órakor megy végbe a retek-utcai gyásházból a gör. kel. egyház szertartása szerint. A halottat a kerepesi sírkertben helyezik örök nyugalomra.

Ivánkovics püspök lemondása.

Budapest, aug. 24. A hercegprimás táviratilag felszólította Ivánkovits János dr. rozsnyói püspököt, hogy adja be lemondását. Valószínű, hogy a lemondás a legközelebbi órákban megtörténik.

Bulgária új ágyui.

Budapest, aug. 24. Szófiából jelentik: Hir szerint a hadügyminisztérium több nap óta tárgyalásokat folytat a Schneider creuzoti cég műszaki vezetőjével 54 ütegre való gyorstűzelő ágyu megrendelése tárgyában. Azt állítják, hogy a megrendelés már jóformán megtörténtnek tekinthető.

„ANIMAL“

állatok emésztését elősegítő táppor páratlan és nélkülözhetetlen háziszer.

Kitűnő eredményel kipróbálva marhánál, lovaknál, ortéseknél és juhoknál.

Ara használati utasítással: egy kis esomag 36 fill., nagy 90 fill.

Kapható egyedüli elárusítónál Szabadka és vidékére:

Hegedűs Bálint Fia Ferencz

mokrini gőzmalmának lisztraktára és fűszerkereskedése
SZABADKA, Deák-utca Vermes-téle ház

A kinek szüksége van

névjegyre, eljegyzési kártyára, lakodalmi meghívóra, mulatsági meghívóra, színes falragaszra, stb., az forduljon lapunk nyomdájához, ahol **azonnal és szépen** elkészítik. Vidéki megrendelések teljesítetnek.

Sakkverseny.

Kedden a következőleg folyt le a verseny:

Matievics nyert Grüner ellen szép és biztos végjáttékkal.

Salamon hátrányos állását egy szép kombinációval remisre hozta.

Sáfrán—Brenner parthie félbemaradt.

A verseny állásánál zárjelben jelezük, ki hány játszmát játszott már le:

Vajda 10 (12), Grüner 9 (12) | Matievics 6½ (11), Sztrokay 6 (11), Brenner 4½ (12), Salamon 3½ (12) | Sáfrán 3 (8), Zambelly 3½ (14).

Budapesti gabonatözsde

— Aug. 19. —

Déli zárlat: Buza apr.-re 11.33 — 11.07, buza máj. 1904 — — — — —, buza okt. 10.82—10.85, rozs apr.-ra — — — — —, rozs májusra — — — — —, rozs okt.-re 8.32—8.35, zab májusra — — — — —, zab — — — — —, zab okt.-re 7.32—7.33, teng. szept. 1904. 7.58—7.62, tengeri aug. 7.56—7.55, teng. máj. 1905. 7.53 — — — — —, repce — — — — —, repce aug. — — — — —

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY VOJVODA.

Irta: Dugovics Imre. 2.

— Üdvözöllek, jó egészséget, Radin Botunyanin, köszöntötte az érkezőket az, aki a forrás mellett várakozott.

— Jó egészséget, Zsenó barjaktar (zászlótartó), fogadta a köszöntést a nevén szólított, magas termetű, széles vállu. klasszikus fejű férfi. Mi hír Lokorszko felől?

— A régi Lokorszko házai néptelenek; de hiába építették fel az új falut. Az ozmánok, a janicsárok már az új Lokorszkot is sarcolni kezdik.

— Hallottál-e valami mást?

— A szofiai janicsár pasa lakar ná rázni Cárigrád (Konstantinápoly) igáját. Aranyat veret a maga képével, hogy jobban tűmhesse janicsárjait. Féken akarja tartani janicsárjait, hogy megnyerje magának a bolgárokat. De hasztalanul erőlködik, a janicsár, mint a kutyaival bánik a bolgárral.

— Nem hallottál mást? Kérdé izgatott kíváncsisággal Radin, akit

mintha nem elégitettek volna ki a barjaktar feleletei.

— A nép, utamban hallottam, suttogva beszél csak a Sztára Pláninájáról. Mintha a hitét kezdené veszíteni, Radin Botunyanin.

— A janicsár vére új életre kelti majd a bolgár hitét, Zsenó. Más hír kell nekem. Nem a falvak lakóiról akarok hallani.

Zsenó, mintha nem is hallotta volna a Sztára Pláninájáról, Botunyaninnak szavait, a saját gondolatait mondta tovább:

— A tavasz elmúlt. A nyár forró napja perzsel. Az ősz nem hoz termést. A tél megfagyasztja a lelkeket. Ezer janicsárnak egyszerre kiontott forró vérében sem olvad föl majd a fagy, Radin vojvoda.

— Jártál-e a hajduski kladeneceknél (a szabadságharcosok forrása)? Kérdé most már határozottan a vojvoda.

Zsenót ez a kérdés sem zavarta meg.

— Pedig a szofiai janicsár pasának, Pávánonak a napja nem ragyog soká, folytatta szavát. A küszten-dili pasának, Jabelkarovnak a kémei rosszhíreket visznek felőle Cárigrádba. Jabelkarov lázadónak híreszteli a szofiai pasát, hogy ő ülhesse a szofiai pasa helyére. Küszten-dilt már kifosztotta; új zsákmány kellene neki.

— Kivel találkozta a hajduski kladeneceknél? Kérdé most már az izgatottságtól remegő hangon Botunyanin, a Sztára Plánina vojvodája. Zsenó nem hagyhatta felelet nélkül a kérdést. Komoran adta meg a választ:

— Senkivel. Visszajövet kremikoveciekkel találkoztam. Az egyik megismert. Beszélni kezdett a...

— Kiról?

— Két bolgár leányról, akiket a janicsárok raboltak el.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z ALAPÍTÓK.

Szerkesztősegi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Egy jó karban levő zongora **jutányos árbán azonnal eladó.** **Czim a kiadóban.**

Magyarország legrégebb **bélyegző gyára** az első magy. **ruggyanta bélyegzőgyár és véső intézet** BUDAPEST, VI. Váci-körút 17/B. **Jutányos ára!**

Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen! Viszont elarusítók kerestetnek!

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsmezei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsmezei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor könyv és papir kereskedésében főtér.

Heumann Mór könyv és papir kereskedésében főtér.

Meznerics József fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Tenner B. dohánytözsde és iatékáru üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagyüzse

Kossuth utca.

Beck Sándor fűszer és liszt üzlete a törvényszékekkel szemben.

Herezl József fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor könyv és papir kereskedésében Deák-u.

Gerber Jakab dohánytözsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojesek Géza fűszer és csemege üzlet. oen Damjanich és Beresényi utca sarkán.

PALICSON **Menczel Mihály** fűszer és csemege üzletében

Spitzer és Klein! fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

Kiadóhivatalunkhoz intézett levelek csakis belyeggel továbbíthatók

Nősülni óhajt huszonhét éves ev. ref vallásu magánhivatalnok. Ki volna hajandó ez élet terheit vele megosztani? Hozomány nem föltétlenül szükséges, ha azonban van, nem baj. Arcképes leveleket „Magánhivatalnok“ jelige alatt Szeged posterestante kérek. 426.

Jövedelmező vállalat megindításához intelligens uri embert 5—6 koronával társul keresek Levelek „Jövedelmező“ jelige alatt Szeged posterestante kérek. 427.

VI. körben egy kisebb szerű ház kerestetik megvételre. Cim a kiadóban. 428.

Régi ajtó ablakok jutányosan eladó. Cim a kiadóban. 429.

Kisebb lakás nov. 1-ére kerestetik. Cim a kiadóban. 430.

Vidéki deák teljes ellátást nyer egy jobb családnál. Cim a kiadóban. 430.

Középkorú ispánt keresek azonal be lépésre; nőt, gyermekeket, gazdsághoz, szőlőkezeléshez értőt, minden tekintetben erélyes, szorgalmas és becsületes pályázhatnak. Király-Helmez, Dombaynéál. Posterestante levelek. 431.

Rófös és divatáru üzletben kznallal be lépésre 24 korona és állatással, csinos, fiatal, keresztény segéd felvételük Arckénes ajánlatok Braun Ignáchoz Tiszafüredre intézendők. 432.

Nagyon kényelmes ellátást és egy külön szobát, amely igen alkalmas a tanulásra, ajánl egy szegényebb család. Cim a kiadóban. 421.

Egy csinosan butorozott szoba kiadó, ugyanott teljes ellátás is kapható. Cim a kiadóban. 423.

Szatócs üzlet házzal együtt családi körülmények miatt eladó esetleg kedvező feltételek mellett kiadó. Cim a kiadóban. 418.

Megjegyeztetik, hogy az elkésetten beadott felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Szabadkán, 1904. aug. 24.

Városi Adóhivatal.

Árverési hirdetemény.

Alulírott mint Szkenderovics István gondnoka közhírré teszem, hogy a gondnokolt Szkenderovics István tulajdonát képező különböző nagyságu hordók, házibutorok, ruhaneműk és tüzelő anyagból álló ingóságok a helybeli gyámhatóságnak 4957/904. sz. véghatározata folytán f. hó 29-én d. e. 10 órakor a helyszínén, V. kör. 70. számú házban, Rómics Pál közgyám közbenjötté mellett nyilvános árverés uttán eladatni fognak.

A vételár a leütéskor nyomban fizetendő.

Szabadka, 1904. augusztus hó 23.

Szkenderovics Brunó, mint Szkenderovics István gondnoka.

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Jutányos árbán csinos kivitelben készíti

Kladek és Hamburger Könyvnyomdája

Szabadkán Batthyány-utca 3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK